

Kapitola 5

Tvoříme tabulky

V předchozích kapitolách jsme získali potřebný základ k tomu, abychom mohli úspěšně tvořit části i celé WWW stránky. Pojdme si tedy na chvíli oddechnout. Podíváme se na projekt tvorby tabulky.

Tabulky se dříve používaly k tvorbě samotných WWW stránek, respektive jejich layoutu. S nástupem CSS ale tomuto odzvonilo a tabulky se tak opět používají pouze k tomu, k čemu byly navrženy – tedy k prezentaci tabulkových dat. V kombinaci (X)HTML a CSS v této kapitole vytvoříme tabulku kontaktů na zástupce fiktivní společnosti. Naučíme se tak, jak vytvořit poutavu a funkční tabulku, v níž snadno uspořádáme tabulková data.

Výklad v této kapitole postupuje krok za krokem, je tedy nutné sledovat jej celý. Dílčí postupy na sebe v každé podkapitole i částech navazují. Pro následující příklady lze také využít kódů, jež jsou k dispozici k této knize.

Jméno	Funkce	E-mail
Petr Novák	generální ředitel	novak@nase-spolecnost.cz
Jarmila Gabrielová	provozní vedoucí	gabrielova@nase-spolecnost.cz
Ingrid Brouzdalová	hlavní účetní	brouzдалova@nase-spolecnost.cz

Obrázek 5.1. Tuto tabulku vytvoříme v kapitole 5

Poznámka: Tato kapitola plně využívá znalostí CSS, které jste mohli získat v předchozích dvou kapitolách. Pokud vám použití některé z vlastností CSS nebude jasné, vraťte se do předchozích kapitol, kde je použití jednotlivých vlastností vysvětleno.

Vytváříme kostru tabulky s údaji

Ze všeho nejdříve se po dvou kapitolách věnovaných CSS vrátíme zpět ke značkovacímu jazyku, tedy k HTML, respektive XHTML. Nejdříve totiž bude třeba vytvořit kostru tabulky pomocí značek v našem dokumentu (X)HTML.

Z čeho se tabulka skládá

Připomeňme si nejprve to nejdůležitější, tedy z čeho se taková tabulka skládá. Vezměme si třeba tabulkový procesor Excel, v němž běžné tabulky tvoříme nejčastěji. Tabulkou tvoří následující prvky:

- Základním kamenem tabulky je *buňka*.
- Buňky se řadí do *řádků* a *sloupců*.
- Tabulky mají obvykle nějaké *záhlaví* obsahující názvy sloupců, případně řádků.

Poznámka: Mimo těchto základních prvků může tabulka obsahovat také hlavičku a patičku tabulky. Těm se ale věnovat nebudeme.

Všechny tyto části lze vidět na obrázku 5.1. A my se podíváme na to, jak je uspořádat v dokumentu (X)HTML a později jim přiřadíme styly CSS, čímž získáme finální podobu. Ale popořádku.

Tvorba tabulky v několika krocích

Jak už jsme si řekli na začátku kapitoly, vytvářet budeme tabulku kontaktů fiktivní společnosti. K tomu si vytvoříme nějaký základní layout, jak jsme se naučili v předchozí kapitole. Tělu dokumentu přiřadíme pevnou šířku a zarovnáme ho na střed okna prohlížeče. Použít ale můžeme i základní stránku bez stylů. Je to na nás.

1. Tvorbu tabulky začneme definováním tabulky ve zdrojovém kódu. K tomuto účelu slouží párová značka `table` (česky *tabulka*):

```
<table>
  <!-- sem patří tabulka -->
</table>
```

2. Následuje řádek tabulky. Řekněme, že naše fiktivní společnost bude mít v kontaktech 3 zaměstnance, vytvoříme tedy tři řádky. Pro řádek tabulky zde máme párovou značku `tr` (zkratka anglického *table row*, česky *řádek tabulky*):

```
<table>
  <tr></tr>
  <tr></tr>
  <tr></tr>
</table>
```

3. Do každého řádku budeme chtít vložit údaje jednoho zaměstnance. Ke každému zaměstnanci budeme chtít přidělit údaje tři: jméno a příjmení, funkci, e-mailovou adresu. V každém řádku tudíž vytvoříme tři buňky, jejichž obsahem budou výše uvedené informace. Buňku tabulky označuje párová značka `td` (zkratka anglického *table data*, česky *údaje tabulky*):

```
<table>
  <tr><td></td><td></td><td></td></tr>
  <tr><td></td><td></td><td></td></tr>
  <tr><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>
```

4. Aby se z tabulky začalo také něco zobrazovat v okně prohlížeče, bude třeba tabulku, respektive buňky tabulky naplnit údaji o našich zaměstnancích. Výsledný kód bude vypadat následovně:

```

<table>
  <tr>
    <td>Petr Novák</td>
    <td>generální ředitel</td>
    <td>novak@nase-spolecnost.cz</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>Jarmila Gabrielová</td>
    <td>provozní vedoucí</td>
    <td>gabrielova@nase-spolecnost.cz</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>Ingrid Brouzďalová</td>
    <td>hlavní účetní</td>
    <td>brouzďalova@nase-spolecnost.cz</td>
  </tr>
</table>

```

Ještě než se na výsledek podíváme do prohlížeče, přidejme tabulce a buňkám jednoduchý rámeček pomocí jediného pravidla CSS:

```

table,td {
  border: 1px solid black;
}

```

Petr Novák	generální ředitel	novak@nase-spolecnost.cz
Jarmila Gabrielová	provozní vedoucí	gabrielova@nase-spolecnost.cz
Ingrid Brouzďalová	hlavní účetní	brouzďalova@nase-spolecnost.cz

Na obrázku 5.2 vidíme výsledek našeho několikakrokového snažení. Naše první tabulka je na světě! Samozřejmě ještě nevypadá nijak úchvatně, ale jakmile na ni pustíme styly CSS, vše bude rázem vypadat jinak.

Obrázek 5.2. Naše první tabulka vytvořená pomocí HTML a zobrazená v prohlížeči

Na naší tabulce si především všimněme toho, že data jsou přehledně uspořádána do řádků a sloupců. Obsah se pak zobrazuje v jednotlivých buňkách. Tabulka je ve výchozím stavu velká podle svého obsahu: pokud dáme textu do buněk více, bude širší, pokud méně, bude užší. Pomocí CSS později nastavíme své velikosti.

Jak je to se sloupci tabulky

Možná nás tyto otázky již napadly: Poskytuje jazyk HTML také element pro sloupec? A kam se zapisuje? Odpověď na obojí získáme.

Ano, sloupec tabulky také existuje a zapisuje se pomocí značek do zdrojového kódu. Nicméně slouží pouze k označení sloupce a k jeho následnému formátování pomocí CSS. Jeho přítomnost v kódu tedy není nutná, pokud ovšem nechceme každý sloupec formátovat trochu jinak.

Poznámka: Formátování tabulky se budeme věnovat v následující podkapitole.

Ale podívejme se raději na příklad, jímž zároveň zodpovíme druhou otázku. Naše tabulka má tři sloupce a my budeme chtít prvnímu sloupci přidělit jiný styl. V HTML to bude vypadat následovně (tabulku v tomto i dalších ukázkách kódu zkracuji – celý kód viz příklady, které si lze stáhnout ke knize):

```
<table>
  <col style="background:yellow" /><col /><col />
  <tr>
    ...
  </table>
```

Petr Novák	generální ředitel	novak@nase-spolecnost.cz
Jarmila Gabrielová	provozní vedoucí	gabrielova@nase-spolecnost.cz
Ingrid Brouzdalová	hlavní účetní	brouzdalova@nase-spolecnost.cz

Výsledek z obrázku 5.3 je patrný – první sloupec má nyní žluté pozadí (i když v knize žlutou nevidíme). Ovšem kód si zaslouhuje vysvětlení.

Obrázek 5.3. První sloupec tabulky jsme naformátovali

Jak si můžeme všimnout, hned za otevírací značkou `table` se objevily tři nepárové značky `<col />` (zkratka anglického *column*, česky *sloupec*). Každý element `col` představuje jeden sloupec tabulky. Jednomu z nich jsme poté přiřadili pomocí řádkového stylu žluté pozadí. Použit bychom samozřejmě mohli spíše třídu CSS, ale pro tyto demonstrativní účely tento příklad postačí.

Důležité: Vždy je třeba správně označit tolik elementů `col`, kolik sloupců tabulka ve skutečnosti má. Ani víc, ani méně. Nezapomeňte také značku `col` správně uzavřít pomocí lomítka.

Po tomto příkladu by nás měla napadnout další otázka. Dva pravé sloupce nemají žádný styl, nelze je tedy napsat nějak jednodušeji? Protože co kdybychom zde neměli dva, ale třeba 5 či více sloupců? Museli bychom vložit pět elementů `col`?

Odpověď samozřejmě zní, že to jde jednodušeji. Můžeme totiž velmi snadno více elementů `col` sdružit do skupiny pomocí elementu `colgroup`. To se hodí zvláště v případě, že chceme několika sloupcům přidělit stejný styl. Řekněme, že budeme chtít dvěma pravým sloupcům přidělit třeba červené pozadí. Pak bude kód vypadat následovně:

```
<table>
  <col style="background:yellow" />
  <colgroup span="2" style="background:red"></colgroup>
  <tr>
    ...
  </table>
```

Petr Novák	generální ředitel	novak@nase-spolecnost.cz
Jarmila Gabrielová	provozní vedoucí	gabrielova@nase-spolecnost.cz
Ingrid Brouzdalová	hlavní účetní	brouzdalova@nase-spolecnost.cz

Výsledek zachycuje obrázek 5.4. Co jsme provedli?

Obrázek 5.4. Naformátovali jsme dva pravé sloupce

1. Pomocí párové značky `colgroup` jsme vytvořili skupinu sloupců.
2. Hodnotou parametru `span` jsme určili počet sloupců ve skupině na dva.
3. Všem sloupcům ve skupině jsme přiřadili červené pozadí pomocí řádkového stylu.

Tip: Element `colgroup` může dále obsahovat elementy `col`. Jejich styl přepíše nastavení stylu u elementu `colgroup`. Pokud tedy budete mít větší skupinu sloupců, ale jednomu z nich budete chtít přidělit jiný styl, pak do elementu `colgroup` prostě vložte elementy `col`. Pozor ale na to, aby jejich počet odpovídal číslu, které je hodnotou parametru `span`.

Řešení problému: Vlastnost CSS na vaše sloupce nepůsobí? Nejde o vaši chybu, ale jde o neúplnou implementaci prohlížeče. Sloupcům lze přidělit jen velmi málo vlastností CSS. Barva pozadí nedělá problémy žádnému prohlížeči, ale například barvu písma ani nezkoušejte ve Firefoxu, naopak si s ní poradí Internet Explorer. Použití sloupců se tak stává velmi omezené.

Prázdné buňky

Závěrem této podkapitoly si musíme zodpovědět ještě jednu palčivou otázku. Mnozí z nás jistě netrpělivě sami zkusili, co se stane, když buňka v tabulce zůstane prázdná. Ano, i to se může stát a poradíme si i s takovou situací.

V naší tabulce třeba nebudeme chtít zobrazit e-mail na účetní (ať už k tomu budeme mít jakýkoli důvod). Pak zkrátka necháme buňku, která by jinak e-mailovou adresu obsahovala, prázdnou. Naznačuje to následující kód:

```
<table>
  <tr>
    ...
  </tr>
  <tr>
    <td>Ingrid Brouzdalová</td>
    <td>hlavní účetní</td>
    <td></td>
  </tr>
</table>
```

Petr Novák	generální ředitel	novak@nase-spolecnost.cz
Jarmila Gabrielová	provozní vedoucí	gabrielova@nase-spolecnost.cz
Ingrid Brouzdalová	hlavní účetní	

Obrázek 5.5. Tabulka s jednou prázdnou buňkou

Jak si můžeme všimnout na obrázku 5.5, obsah z buňky zmizel a místo toho se zde zobrazila prázdná buňka. V tabulce zkrátka není nutné mít vyplněné všechny buňky.

Řešení problému: Nezobrazil se vám kolem prázdné buňky v Internet Exploreru rámeček? Jde o vnitřní nastavení Internet Exploreru, které nijak neovlivníte. Zobrazení nebo nezobrazení rámečku kolem prázdné buňky řídí vlastnost CSS s názvem `empty-cells`, nicméně Internet Explorer ji nezná. Ovšem aby tabulka vypadala stejně ve všech prohlížečích, můžete pomoci ní vypnout zobrazování rámečku kolem prázdných buněk pro ostatní prohlížeče. Použijte k tomu pravidlo se selektorem `table`, jemuž přidělíte `empty-cells: hide`.

Přidáváme záhlaví tabulky

Každá správná tabulka obsahuje mimo samotných údajů také hlavičku. Jejím smyslem je pojmenovat sloupce, případně řádky tabulky. Pokud se vrátíme k příkladu z minulé podkapitoly, zde máme tři sloupce, které bychom mohli nazvat:

- Jméno
- Funkce
- E-mail

Do naší tabulky tedy přidáme hlavičku s názvy sloupců. Pokud bychom měli údaje uspořádané jinak, mohli bychom tvořit názvy řádků. I v našem případě bychom mohli pojmenovat řádky tabulky, a to například čísly. Držme se nyní ale pouze záhlaví tabulky, v němž se budou nacházet názvy sloupců.

Záhlaví tabulky v několika krocích

I v případě záhlaví tabulky se budeme zabírat kódem (X)HTML. Do tabulky totiž přidáme další řádek s buňkami záhlaví tabulky. Pokračujme s tabulkou z předchozí podkapitoly. Postupovat budeme následovně:

1. Do naší tabulky přidáme další řádek pro buňky s názvy sloupců:

```
<table>
  <tr></tr>
  <tr>
    <td>Petr Novák</td>
    ...
</table>
```

2. Zatím pro nás nic nového, ale nyní to přijde. Do řádku tabulky totiž musíme vložit buňku záhlaví tabulky. K tomuto účelu ovšem nepoužijeme párovou značku `td`, ale jinou párovou značku, která je určená pro záhlaví tabulky – `th` (zkratka anglického *table header cell*, česky *buňka záhlaví tabulky*). Přidáme tedy tři buňky záhlaví pro názvy sloupců:

```
<table>
  <tr>
    <th></th><th></th><th></th>
  </tr>
  <tr>
    <td>Petr Novák</td>
    ...
</table>
```

3. V posledním kroku nebude následovat nic jiného než naplnění buněk obsahem. V našem případě vložíme do buněk záhlaví tabulky názvy sloupců: Jméno, Funkce, E-mail. Výsledné záhlaví bude v kódu vypadat takto:

```
<table>
  <tr>
    <th>Jméno</th>
    <th>Funkce</th>
    <th>E-mail</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>Petr Novák</td>
    ...
</table>
```

Také záhlaví tabulky přidáme rámeček (pouze pro lepší znázornění), takže doplníme pravidlo CSS:

```
table,td, th {
    border: 1px solid black;
}
```

Jméno	Funkce	E-mail
Petr Novák	generální ředitel	novak@nase-spolecnost.cz
Jarmila Gabrielová	provozní vedoucí	gabrielova@nase-spolecnost.cz
Ingrid Brouzdalová	hlavní účetní	brouzdalova@nase-spolecnost.cz

Výsledek ukazuje obrázek 5.6.

Čeho si můžeme všimnout?

Obrázek 5.6. Tabulka se záhlavím

■ Ve výchozím formátování se obsah buňky záhlaví zarovnává na střed.

■ Ve výchozím formátování se obsah buňky záhlaví zobrazuje tučně.

Toto formátování samozřejmě později pomocí CSS změníme, aby vyhovovalo naší představě.

Spojení více buněk do jediné

Nyní už umíme téměř vše, co bychom ohledně tabulek měli ve zdrojovém kódu (X)HTML umět. Prozradíme si ovšem ještě jednu fintu, a tou je spojení více buněk do jedné. Tento příklad si vyzkoušíme záměrně na záhlaví tabulky, kde má také největší opodstatnění.

Vezměme tabulku se záhlavím, kterou jsme vytvářeli dříve. V ní budeme chtít změnit názvy sloupců Jméno a Funkce na jeden jediný: Zaměstnanec. Tyto dvě buňky zároveň budeme chtít spojit do jediné. Kód záhlaví tabulky upravíme následovně:

```
<table>
  <tr>
    <th colspan="2">Zaměstnanec</th>
    <th>E-mail</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>Petr Novák</td>
    ...
  </table>
```

Zaměstnanec		E-mail
Petr Novák	generální ředitel	novak@nase-spolecnost.cz
Jarmila Gabrielová	provozní vedoucí	gabrielova@nase-spolecnost.cz
Ingrid Brouzdalová	hlavní účetní	brouzdalova@nase-spolecnost.cz

Obrázek 5.7. Dvě buňky záhlaví jsme spojili do jediné

Výsledek ukazuje obrázek 5.7. A co jsme provedli?

1. Vymazali jsme druhou buňku záhlaví tabulky (element `th`) s názvem sloupce Funkce.
2. Text v první buňce záhlaví jsme přejmenovali na Zaměstnanec – což bude nyní název obou levých sloupců.
3. Otevírací značka `th` jsme přidělili parametr `colspan`, jehož hodnotou je počet sloupců, přes které se buňka roztáhne – v našem případě přes dva sloupce.

Jak můžeme vidět, buňka se roztáhla přes dva sloupce, což dokazuje nejen rámeček, ale také zarovnání textu na střed přes oba sloupce. Spojovat buňky lze však také přes řádek, nejen přes sloupec. Parametr přitom vždy patří otevírací značce buňky (`td` nebo `th`) a jeho hodnota označuje počet sloupců, respektive řádků. Parametry jsou následující:

■ `colspan` – roztahuje buňku přes sloupce tabulky (zleva doprava)

■ `rowspan` – roztahuje buňku přes řádku tabulky (shora dolů)

Důležité: Při použití parametrů vždy nezapomeňte vymazat přebytečné buňky na řádku (v případě parametru `col span`) nebo ve sloupci (v případě parametru `row span`).

Abychom všemu správně rozuměli, podívejme se také na použití parametru `row span`. V naší tabulce můžeme například chtít uvést jedinou e-mailovou adresu, která bude sbírat všechny dotazy směřující na kohokoliv ve společnosti. Proč ovšem uvádět třikrát stejnou adresu, když stačí spojit všechny tři buňky do jedné a v ní uvést adresu jedinkrát?

Kód bude vypadat následovně:

```
<table>
...
<tr>
  <td>Petr Novák</td>
  <td>generální ředitel</td>
  <td rowspan="3">info@nase-spolecnost.cz</td>
</tr>
<tr>
  <td>Jarmila Gabrielová</td>
  <td>provozní vedoucí</td>
</tr>
<tr>
  <td>Ingrid Brouzďalová</td>
  <td>hlavní účetní</td>
</tr>
</table>
```

Jméno	Funkce	E-mail
Petr Novák	generální ředitel	info@nase-spolecnost.cz
Jarmila Gabrielová	provozní vedoucí	
Ingrid Brouzďalová	hlavní účetní	

Obrázek 5.8. V tabulce jsme spojili tři buňky na různých řádcích do jedné

Výsledek zaznamenává obrázek 5.8. Všimněme si, že jsme z kódu vymazali všechny buňky s e-mailovou adresou a ponechali pouze jednu s parametrem `row span`, jemuž jsme přidělili hodnotu 3, aby se buňka roztáhla přes tři řádky nad sebou.

Formátujeme tabulku a její části

Přesuňme se nyní od zdrojového kódu konečně ke kaskádovým stylům. Vrhne se totiž na vzhled tabulky, který nás nyní pálí nejvíce. Pokračovat budeme s tabulkou, kterou jsme vytvořili v této kapitole. Téměř všechny použitelné vlastnosti CSS už známe, nyní je pouze použijeme na tabulku a její elementy.

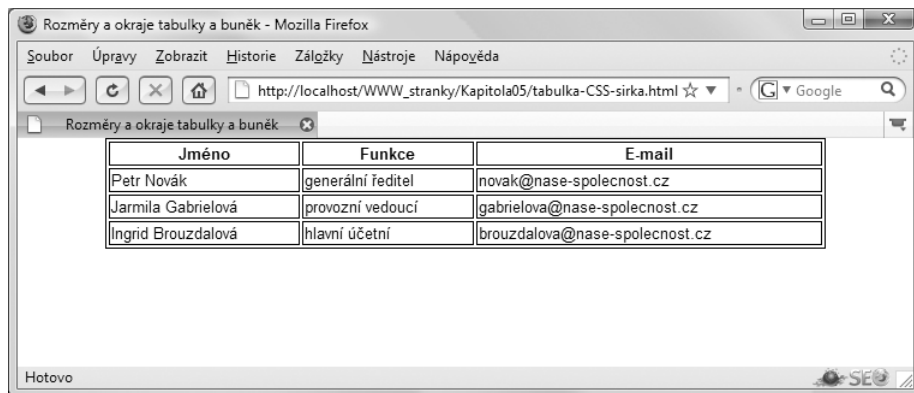
Rozměry a okraje tabulky a buněk

Začneme s rozměrem celé tabulky. V našem layoutu máme tabulku umístěnou v dokumentu, v němž máme nastavenou pevnou šířku. Nic tedy nebrání tomu, abychom tabulku nechali roztáhnout přes celou šířku.

Šířka tabulky. Ve složitějších layoutech můžeme roztažení přes celou šířku často použít také, protože tabulka se bude obvykle vyskytovat například v obsahové části WWW strán-

ky. Není tedy důvod, proč nevyužít celou šířku. Mohli bychom ovšem tabulce nastavit také šířku pevnou, například pomocí pixelů.

```
table {  
  width: 600px;  
}
```


Obrázek 5.9. Tabulka s pevnou šířkou 600 pixelů

Jak si můžeme všimnout, prohlížeč roztáhl rovnoměrně také šířky všech sloupců tabulky. Šířka buněk se stále odvíjí od množství obsahu. Prohlížeč přitom vypočítá šířku sloupce podle buňky s největším množstvím textu.

Poznámka: Jestliže bude prostor pro tabulku menší, než je její obsah, šířka tabulky a buněk se zmenší pouze tak, aby vždy obsáhla veškerý obsah.

Vnitřní okraj buněk tabulky. Nyní je tabulka vzdušnější, ovšem texty jsou stále namačkané na rámečcích. Tento problém vyřešíme pomocí vnitřního okraje, který přidělíme buňkám pomocí vlastnosti `padding`:

```
td, th {  
  padding: 3px 5px;  
}
```

Jméno	Funkce	E-mail
Petr Novák	generální ředitel	novak@nase-spolecnost.cz
Jarmila Gabrielová	provozní vedoucí	gabrielova@nase-spolecnost.cz
Ingrid Brouzďalová	hlavní účetní	brouzďalova@nase-spolecnost.cz

Obrázek 5.10. Buňky dostaly vnitřní okraj

Výsledek ukazuje obrázek 5.10. Všem buňkám (elementům `td` a `th`) jsme přidělili vnitřní okraj:

- tři pixely pro horní a spodní vnitřní okraj,
- pět pixelů pro levý a pravý vnitřní okraj.

Tip: Pokud byste chtěli celý obsah tabulky posunout dále od rámečku celé tabulky, pak byste mohli vlastnost `padding` přidělit také elementu `table`.

Zarovnání obsahu buněk

Další zastávkou za dokonale vypadající tabulkou bude zarovnání obsahu buněk tabulky. Ve výchozím stavu, jak je už zvykem, formátuje prohlížeč všechny text tak, aby se zarovnával doleva. V případě dvou pravých sloupců ale můžeme chtít jiný výsledek: zarovnání na střed. Pak stačí jednoduchý zákrok pomocí vlastnosti `text-align`.

Zde nás nejspíš napadne, že bychom mohli skvěle využít elementů `col` a `colgroup`, jimž bychom zarovnání přidělili, a prohlížeč by se postaral o zarovnání všech buněk ve sloupci. Bohužel ale tato možnost nefunguje například ve Firefoxu, a protože chceme, aby tabulka vypadala ve všech prohlížečích stejně, budeme muset zarovnání přidělit každé buňce zvlášť.

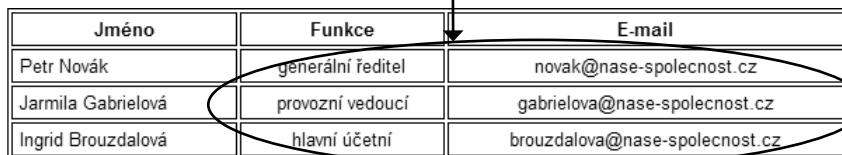
Provedeme to ve dvou krocích:

1. Ve zdrojovém kódu nejdříve buňkám ve druhém a třetím sloupci přidělíme třídu, kterou si pojmenujeme například `nastred` (výpis kódu je zkrácený, nicméně doplňte všude):

```
<table>
...
<tr>
  <td>Petr Novák</td>
  <td class="nastred">generální ředitel</td>
  <td class="nastred">novak@nase-spolecnost.cz</td>
</tr>
...
</table>
```

2. Poté v zápisu stylů vytvoříme pravidlo CSS s volnou třídou. Takto ji budeme moci později použít i u jiných elementů, než jsou buňky tabulky.

```
.nastred {
  text-align: center;
}
```


Jméno	Funkce	E-mail
Petr Novák	generální ředitel	novak@nase-spolecnost.cz
Jarmila Gabrielová	provozní vedoucí	gabrielova@nase-spolecnost.cz
Ingrid Brouzdalová	hlavní účetní	brouzdalova@nase-spolecnost.cz

Obrázek 5.11. Text v buňkách ve druhém a třetím sloupci jsme zarovnali na střed buňky

Na obrázku 5.11 vidíme průběžný stav tabulky. Obsah buněk ve druhém a třetím sloupci je nyní dle našeho požadavku zarovnaný na střed. Záhloví tabulky zde formátovat nemusíme, neboť prohlížeč obsah těchto buněk formátuje na střed automaticky.

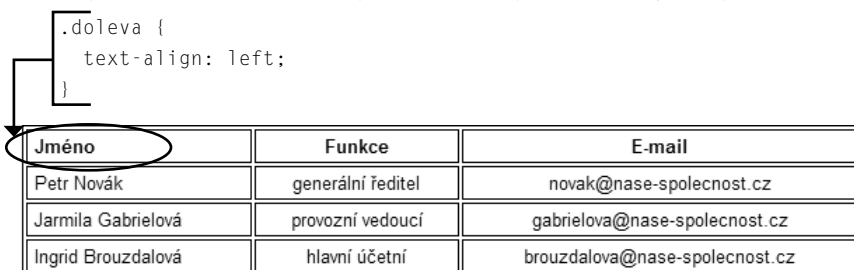
Nyní bude třeba ještě sladit zarovnání názvu prvního sloupce – Jméno. Bylo by dobré, aby i tento text byl zarovnaný doleva jako text buněk se jmény. Provedeme tedy opět dva kroky:

1. Buňce záhlaví s textem Jméno přidělíme třídu, například `doleva`.

```
<table>
  <tr>
    <th class="doleva">Jméno</th>
    <th>Funkce</th>
    <th>E-mail</th>
  </tr>
  ...
</table>
```

2. V šabloně stylů vytvoříme pravidlo CSS pro třídu `doleva`. Opět ji necháme volnou, abychom ji mohli případně později použít i pro jiné elementy, než je `th`.

```
.doleva {
  text-align: left;
}
```


Jméno	Funkce	E-mail
Petr Novák	generální ředitel	novak@nase-spolecnost.cz
Jarmila Gabrielová	provozní vedoucí	gabrielova@nase-spolecnost.cz
Ingrid Brouzdalová	hlavní účetní	brouzdalova@nase-spolecnost.cz

Obrázek 5.12. Správně zarovnané máme nyní i záhlaví tabulky

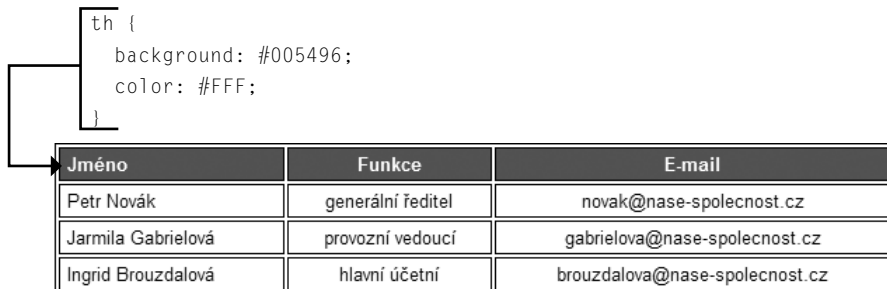
Správně zarovnané záhlaví prvního sloupce zachycuje obrázek 5.12. Tím jsme dokončili zarovnání obsahu tabulky a můžeme se posunout dále.

Jak na barvy v tabulce

Záhlaví tabulky bývá obvykle jinak barevné než běžné údaje v tabulce. Výchozí formátování prohlížeče zahrnuje pouze tučnost textu, což nemusí být postačující. Na řadu tedy celkem logicky přijde pozadí a barva textu.

Vytvoříme tedy pravidlo, jímž buňkám hlavičky nastavíme tmavou barvu pozadí a světlou barvu textu. V našem případě tmavě modrou pro pozadí buněk a bílou jako barvu textu:

```
th {
  background: #005496;
  color: #FFF;
}
```


Jméno	Funkce	E-mail
Petr Novák	generální ředitel	novak@nase-spolecnost.cz
Jarmila Gabrielová	provozní vedoucí	gabrielova@nase-spolecnost.cz
Ingrid Brouzdalová	hlavní účetní	brouzdalova@nase-spolecnost.cz

Obrázek 5.13. Barvy v záhlaví tabulky jasně odlišují záhlaví od zbytku tabulky

Tip: Pozadí lze nastavit také celé tabulce, tedy elementu table. Buňky mají ve výchozím stavu pozadí průhledné, takže barva pozadí tabulky budou zároveň i barvou pozadí buněk. Jakákoli nastavená barva pozadí buněk pak přepíše pozadí tabulky. Více v části o specifčnosti selektorů na straně 112.

Na obrázku 5.13 lze vidět, že jsme snadno dosáhli kýženého efektu a vizuálně jsme tak oddělili záhlaví od zbytku tabulky.

Velice pěkným vizuálním efektem je také vybarvení řádků tabulky střídavě – například jeden bílý, další šedý a tak dále. Tento efekt nyní vytvoříme v naší tabulce. Postupovat budeme takto:

1. Ve zdrojovém kódu nejdříve označíme řádky, jejichž buňky budou mít šedivé pozadí. Použijeme pro to třeba třídu `zmena-pozadi`. (Kód je zkrácený.)

```
<table>
...
  <tr class="zmena-pozadi">
    <td>Petr Novák</td>
    ...
  </tr>
  <tr>
    <td>Jarmila Gabrielová</td>
    ...
  </tr>
  <tr class="zmena-pozadi">
    <td>Ingrid Brouzdalová</td>
    ...
  </tr>
</table>
```

2. V šabloně CSS vytvoříme pravidlo se selektorem třídy `zmena-pozadi`, jemuž přidělíme pomocí vlastnosti `background` šedivou barvu pozadí:

```
.zmena-pozadi {
  background: #d1d1d1;
}
```

Jméno	Funkce	E-mail
Petr Novák	generální ředitel	novak@nase-spolecnost.cz
Jarmila Gabrielová	provozní vedoucí	gabrielova@nase-spolecnost.cz
Ingrid Brouzdalová	hlavní účetní	brouzdalova@nase-spolecnost.cz

Obrázek 5.14. Střídání pozadí řádků tabulky je často používaným efektem

Střídání barvy pozadí (obrázek 5.14) se často používá spíše u delších tabulek, v nichž je hodně záznamů. V naší tabulce příliš nevynikne, proto bude dobré, když do tabulky přidáte více řádků se záznamy a prohlédnete si výsledek právě na větší tabulce.

Upravujeme rámečky

Rámečky tabulky jsou pro celkový vzhled tabulky také velmi důležité. Naší tabulce jsme hned na začátku přidělili černý, nepřerušovaný rámeček o velikosti 1 pixel – ten se díky následujícímu pravidlu použil jak na tabulku jako takovou, tak na buňky (elementy `td` a `th`):

```
table, td, th {
    border: 1px solid black;
}
```

Možná nás ale právě nenadchnou mezery mezi rámečkem tabulky a rámečky buněk. Vše nyní vypadá příliš uměle. Navíc, vzhledem k tomu, že jsme použili tmavě modré pozadí záhlaví, měla by barva rámečku ideálně korespondovat s touto zvolenou barvou. Na místě tedy bude úprava.

Jako první si prozradíme fintu, díky níž vyřadíme ze hry mezery mezi jednotlivými rámečky. Rámečky se zkrátka *zhroutní* jeden do druhého a rámečky buněk překryjí rámeček tabulky. Ten se tak jakoby vůbec nepoužije. Toho pak využijeme ke změně barev rámečků. Začneme ale rovnou ukázkou. Doplňme totiž již existující pravidlo, v němž určujeme podobu rámečku:

```
table, td, th {
    border: 1px solid black;
    border-collapse: collapse;
}
```

Jméno	Funkce	E-mail
Petr Novák	generální ředitel	novak@nase-spolecnost.cz
Jarmila Gabrielová	provozní vedoucí	gabrielova@nase-spolecnost.cz
Ingřid Brouzďalová	hlavní účetní	brouzďalova@nase-spolecnost.cz

Obrázek 5.15. Rámečky se zhroutily do sebe

Jak ukazuje obrázek 5.15, jednoduchým zákrokem jsme nechali všechny rámečky zhroutit do sebe, čímž jsme zrušili veškeré mezery. Nevypadá nyní tabulka lépe? Nicméně vyžadujeme také vysvětlení.

Zhroucení rámečku způsobila vlastnost `border-collapse`, která určuje, jaký model rámečku prohlížeč k jejich vykreslení použije. Možnosti jsou pouze dvě:

- `separate` – model odděleného rámečku, s nímž jsme pracovali od začátku kapitoly. Jde o výchozí hodnotu.
- `collapse` – model zhrouceného rámečku. Jeho výsledkem je překrytí rámečků – rámečky buněk překryjí rámeček tabulky a rámeček buňky více vlevo překryje rámeček buňky vpravo.

A abychom sladili také barvy rámečku a pozadí záhlaví tabulky, změňme barvu rámečku:

```
table, td, th {
    border: 1px solid #005496;
    border-collapse: collapse;
}
```

Obrázek z pochopitelných důvodů neuvádím. Nicméně vše si můžeme ověřit na svém monitoru. Použít lze i kódy, které jsou ke stažení k této knize.

K dokonalosti už chybí jen drobnost. Co takhle kdyby byl vnitřní rámeček buněk záhlaví tabulky bílý jako jejich text, čímž by na tmavém pozadí vynikl? Stačí k tomu drobný, opět dvoukrokový zákrok, v němž přidělíme bílou barvu pravé straně rámečku první a druhé buňky záhlaví.

Důležité: Není možné přidělit bílý rámeček pouze buňce ve středním sloupci, neboť ve zhrouteném modelu rámečku překrývá levý rámeček této buňky je překryt pravým rámečkem buňky v levém sloupci.

Postupujme následovně:

1. V šabloně CSS vytvořme třídu, která bude pravému rámečku elementu `th` přidělovat bílou barvu. Třidu můžeme nazvat například `bily-ramecek`.

```
.bily-ramecek {
  border-right-color: #FFF;
}
```

Všimnout si můžeme toho, že jsme využili vlastnosti `border-color`, ale pouze pro pravou stranu, proto `border-right-color` (více o složených vlastnostech na straně 91).

2. Nyní je třeba třídu pomocí parametru `class` přidělit prvním dvěma buňkám v záhlaví, a to samozřejmě ve zdrojovém kódu (kód byl jako obvykle zkrácen):

```
<table>
  <tr>
    <th class="doleva bily-ramecek">Jméno</th>
    <th class="bily-ramecek">Funkce</th>
    <th>E-mail</th>
  </tr>
  ...
</table>
```

Všimněme si toho, že první element `th` už má přidělenou třídu `doleva`. To ale ničemu nevaadí, protože mu můžeme přidělit tříd víc. Stačí udělat mezeru pomocí mezerníku a zapsat název další třídy. Prohlížeč tak na element použije třídy obě.

Jméno	Funkce	E-mail
Petr Novák	generální ředitel	novak@nase-spolecnost.cz
Jarmila Gabrielová	provazní vedoucí	gabrielova@nase-spolecnost.cz
Ingrid Brouzдалová	hlavní účetní	brouzдалova@nase-spolecnost.cz

Obrázek 5.16. Vnitřním rámečkům záhlaví jsme přidělili bílou barvu

Obrázek 5.16 ukazuje naši finální tabulku. Ušli jsme dlouhý kus cesty, ale výsledek myslím stál za to. Co na tabulku říkáte vy?